

установить чіткі підстави кримінальної відповідальності причетних до злочину осіб, визначить коло суб'єктів, які не можуть бути притягнутими до кримінальної відповідальності за даний вид правопорушення, вирішить спеціальні питання звільнення від кримінальної відповідальності за причетність до злочину.

Література

1. Кримінальний кодекс України: наук.-практ. коментар: у 2 т. / за заг. ред. В.Я. Тація, В.І. Борисова та ін. – 5-е вид., допов. – Х.: Право, 2016. – Т. 1: Загальна частина / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін. – 2016. – 376 с.

2. Пілявська Л.М. Законодавче закріплення причетності до злочину: історичний аспект / Л.М. Пілявська // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. праць / гол. ред. С.В. Ківалов; відп. за вип. В.М. Дрьомін. – О.: Юрид. л-ра, 2015. – Вип. 65. – С. 635-642.

УДК 343(043.2)

Богатюк А. О., студент,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Рибікова Г.В., старший викладач

ТЕРОРИЗМ ЯК ГЛОБАЛЬНА ПРОБЛЕМА ХХІ СТОЛІТТЯ

Однією з глобальних проблем ХХІ ст. стала ескалація тероризму. Тероризм сьогодні має виражений антигуманний характер, адже побільшало різних замахів на життя та здоров'я людей, зросла кількість вбивств на замовлення. Крім того, у діях терористів посилилась жорстокість, а також стало більше людських жертв у терористичних актах. Ці та інші прояви тероризму стали частішими внаслідок росту технічної оснащеності його виконавців. Як відомо, терористи мають у своєму арсеналі новітні вибухові пристрої та зброю великої руйнівної сили, транспорт і засоби зв'язку.

Поширення тероризму у ХХІ ст. набуло глобальних масштабів, тому окремі аспекти тероризму висвітлюються в монографіях, дисертаційних дослідженнях та статтях багатьох українських авторів, зокрема В. Антипенка, В. Трубова, В. Ємельянова, Л. Мошкової, Г. Токаревського, Ф. Рудича, І. Шкурата та ін.

Прогресивна думка дійшла висновку, що тероризм, як небезпечне явище людства, стоїть в одному ряду світових загроз поряд з організованою злочинністю, наркобізнесом, ядерною та екологічною небезпекою. Це обумовлено, насамперед тим, що тероризм стає самим поширеним засобом вирішення конфліктів у різних регіонах планети. Вірус насильства уражає як високорозвинені країни, так і периферію

цивілізованого світу [1, с. 45].

Дослідження проблем сучасного тероризму намагалися зробити такі вчені, як В. Федянин, Е. Гайдук, Б. Кофман, Є. Ляхов. Істотними також є праці Ю. Антоняна, С. Миронова, М. Лавріна, в яких розглядаються природа та причини сучасного тероризму, основні тенденції його розвитку.

Активізація тероризму зумовила необхідність вживання заходів на міжнародному рівні, адже і світова спільнота стурбована цим питанням. Як бачимо, протягом кількох останніх років проводяться десятки міжнародних конференцій різних рівнів, де обговорюються та розробляються різні методи боротьби з тероризмом. На таких конференціях існує тісне співробітництво, проходить обмін інформацією і досвідом між різними державами. Відомо, що тероризм раніше мав одиничні прояви, а за останні кілька років це явище стало настільки масовим, що може поставити під загрозу увесь процес подальшого розвитку людства. Тому, усе людство повинно розробити чітку теорію тероризму, яка б з погляду кримінологічної науки розкрила сутнісні характеристики цієї небезпеки й тим самим указала шляхи створення його протидії. Багато країн мали чіткі шляхи протидії тероризму, розробили цілу методологічну систему антитерористичної діяльності, але на даному етапі вони стали абсолютно неефективними. Світова спільнота має об'єднатися, щоб протидіяти цьому явищу, адже саме коаліція всіх країн може знищити цей феномен. Тобто, слід завдати удару по всіх напрямках діяльності терористів. Звісно, що тероризм – це складне та багатопланове явище, але не потрібно допускати, щоб теракти стали буденним явищем.

І.М. Рижов стверджує, що тероризм являє собою складне, багатомірне явище. Крім правових, він торкається цілого ряду інших проблем – психологічні, історичні, технологічні й т.п. Саме цей факт й обумовлює необхідність більш детального аналізу стратегій боротьби з тероризмом, їх позиціонування в свідомості громадянського населення, в інтересах якого ця боротьба ведеться [2, с. 140].

Дослідження показують, що в Україні ще не створена дієва державна система протидії тероризму, а існують лише окремі її елементи. Тому, необхідно створити дієву загальнодержавну систему органів, структур та інституцій, які будуть здійснювати превентивні заходи із загрозами тероризму, організувати боротьбу з терористичними осередками та ліквідовувати наслідки терористичних актів.

Г.П. Жаровська стверджує, щоб знищити тероризм і терористичні організації потрібно створити належні організаційні та правові передумови, вести строгий облік і контроль осіб, що входять в організаційні злочинні групи з точки зору можливості їх участі у терористичній діяльності [3, с. 288].

Аналіз зарубіжного досвіду у сфері боротьби з тероризмом дозволяє полегшити аналогічні процеси у нашій країні. Вироблення правових антитерористичних норм у національному законодавстві на основі глибокого вивчення досягнень інших країн у цій галузі дозволить використовувати алгоритми боротьби з цим явищем. Крім того, слід розробити конкретні кроки щодо удосконалення взаємодії всіх антитерористичних сил на державному та місцевому рівнях, створити спільні механізми та методики профілактики, попередження, а також єдиний інформаційний простір. І хоча сьогодні різні держави створюють національні програми по боротьбі з тероризмом, спецслужби і правоохоронні органи координують свою роботу, прояви цього явища стають помітнішими.

Важливим завданням суб'єктів антитерористичної діяльності є налагодження взаємодії з метою припинення злочинної діяльності осіб, які причетні до тероризму. Україна ратифікувала всі антитерористичні конвенції та приєдналася практично до всіх ініціатив і режимів, які спрямовані на протидію тероризму, тобто, на міжнародному рівні зусилля нашої держави добре поєднані з зусиллями світової спільноти. Звісно, що така ситуація поліпшує імідж України та створює сприятливі умови для реалізації євро інтеграційних зусиль нашої держави. Розроблення Національної антитерористичної стратегії України викликане нагальною потребою у забезпеченні системного підходу до організації протидії загрозам міжнародного тероризму як на світовому, так і на національному рівнях.

Крім того, антитерористичне законодавство України мало б взяти до уваги чимало важливих положень міжнародних документів щодо запобігання тероризму, які викладені в Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму від 16.05.2005 року. Крім того, слід усунути всі протиріччя та недосконалість, що містяться в нових статтях КК України.

Отже, сучасні умови розвитку терористичної активності зумовлюють необхідність комплексного підходу до протидії цьому явищу з використанням усіх наявних засобів у межах правового поля та всіх галузей права.

Література

1. Землянський Ю. В. Загроза тероризму в Україні / Ю. В. Землянський // Тероризм і боротьба з ним. Аналітичні розробки, пропозиції наукових та практичних працівників: Міжвідомчий науковий збірник. – Том 19. – К., 2000. – С. 45-50.
2. Рижов І. М. Стратегічне планування боротьби з тероризмом в Україні: сутність, стан та перспективи вдосконалення / І. М. Рижов // Вісник Запорізького юрид. інституту. – 2009. – № 3. – С. 140-149.
3. Жаровська Г. П. Концептуальні засади боротьби з тероризмом як прояв діяльності транснаціональної організованої злочинності в Україні /

Г. П. Жаровська // Про злочини та покарання: еволюція кримінально-правової доктрини: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 250-річчю трактату Чезаре Беккарія (м. Одеса, 13 черв. 2014 р.). – Одеса: Юрид. л-ра, 2014. – С. 283-289.

УДК 343. 163 (043.2)

Бубела А.С., студентка,
Миколаївський інститут права
НУ «Одеська юридична академія», м. Миколаїв
Науковий керівник: Сидоренко О. М., к.ю.н., доцент

ВЗАЄМОДІЯ ПРОКУРОРІВ У СКЛАДІ ГРУПИ

Відповідно до ст. 8¹ Закону України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 р. № 1697-VII однією із організаційних форм діяльності в органах прокуратури є створення групи прокурорів, що в свою чергу дозволить підвищити ефективність роботи. На сьогоднішній день, ні на законодавчому рівні, ні на доктринальному, чітко не сформовані основні засади здійснення такого виду взаємодії.

Потреба створення групи прокурорів виникає у разі, коли одноособово прокурор не зможе забезпечити швидке розкриття кримінального правопорушення, викриття винних у його вчиненні осіб, а також «всебічне, повне й об'єктивне дослідження всіх обставин» [1, с. 181]. Керівник органу прокуратури, на власний розсуд, вирішує питання щодо створення її та чисельного складу, адже в Кримінальному процесуальному кодексі від 13.04.2012 р. № 4651-VI (далі – КПК) таких норм не передбачено. Зокрема, якщо кримінальне провадження є складним чи великим за обсягом (багато учасників зі сторони обвинувачення або захисту; багатоепізодність тощо), поширення на значну територію, необхідність проведення великої кількості слідчих дій тощо, саме в таких випадках є доцільним створення групи прокурорів.

Актуальним і таким, що потребує вивчення є питання взаємодії прокурорів, які входять до складу групи та процес розподілу повноважень між ними. Почнемо з визначення поняття «взаємодія». Взаємодією можна назвати спільну діяльність суб'єктів заради досягнення певної мети, у цьому випадку – здійснення ефективного досудового розслідування. Вчений О.О. Шпак пропонує виділити три види організації роботи в залежності від обраного способу управління: централізований, децентралізований та змішаний. Централізований – зустрічається на початковому етапі досудового розслідування, коли існує досить мало відомостей про вчинений злочин, кожен член групи виконує ті обов'язки, які доручає йому старший групи. Децентралізований – коли вже більш